

Спірін

Олег Михайлович –

доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Наукові інтереси: дослідження проблем теорії і методики навчання основ інформатики, основ штучного інтелекту; професійної освіти вчителя інформатики; інформаційно-комунікаційних технологій навчання, управління та підтримки наукових досліджень; створення та використання електронних науково-освітніх бібліотечних і відкритих журнальних систем.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Проаналізовано проблему створення наукових електронних бібліотек, розкрито цілі та основні завдання створення Електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України, основні переваги та призначення таких бібліотек, характеристики їх функціоналу та сервісів. Описано впровадження Електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Розглянуто перспективи створення мережі електронних бібліотек установ Академії.

Ключові слова: наукова електронна бібліотека, інформаційно-комунікаційна підтримка наукової діяльності, система EPrints, наукова продукція.

В епоху інформаційного розвитку суспільства, науково-технічного прогресу важливе значення для людини мають освіта, знання, вміння та навички, їх використання у житті та професійній діяльності. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) ставить нові завдання перед тими, хто безпосередньо пов'язує професійну діяльність з галуззю освіти і науки. Наукові та науково-педагогічні працівники є рушійною силою відтворення та поширення новітніх ідей та розробок, зокрема з використанням ІКТ. Одним із головних пріоритетів розвитку вітчизняної психолого-педагогічної науки є підвищення ефективності наукових досліджень і використання їхніх результатів

для забезпечення розвитку освітньої галузі України. Швидкими темпами здійснюється інформатизація освітньої галузі, яка дедалі більше пов'язується з новими результатами навчальної діяльності, підвищенням ефективності процесів управління системою освіти на всіх її організаційних рівнях [1]. В освітньому процесі широко застосовуються Інтернет, його комунікаційні властивості, електронні ресурси і сервіси; важливого значення набуває питання моніторингу рівня навчальних досягнень з використанням інтернет-технологій [2].

Упровадження сучасних інформаційних технологій, мультимедійних систем, застосування інформаційних систем у сфері науки та освіти, забезпечують принципово новий рівень одержання та узагальнення відомостей, їх поширення і використання. Такий підхід сприяє використанню різноманітних типів електронних ресурсів: електронних підручників, посібників (автоматизовані засоби навчання); предметно орієнтованих середовищ (мікросвіти, моделюючі програми, навчальні пакети); лабораторних практикумів; тренажерів; контролюючих програм; довідників та довідкових систем; навчальних та наукових баз даних. Тобто одним із основних науково-освітніх ресурсів є інформаційний електронний ресурс, що становить комплекс техніко-технологічних, організаційно-структурних, предметно-навчальних та інших засобів.

Характерною особливістю сучасної системи освіти та науки є поширення серед науковців та освітян таких електронних інформаційних ресурсів, як матеріали телеконференцій, дискусійних груп, форумів, виступів, презентацій наукових праць, окремих авторських публікацій і персональних сторінок, що потребує уваги бібліотечних

Іванова

Світлана Миколаївна –

завідувач відділу комп'ютерно орієнтованих систем навчання і досліджень Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Наукові інтереси: дослідження проблем інформаційно-комунікаційних технологій навчання, управління та підтримки наукових досліджень; створення й використання електронних науково-освітніх бібліотечних і відкритих журнальних систем.

фахівців для подальшої їх систематизації та розповсюдження. Переважно це ресурси, у яких немає аналога у друкованому вигляді.

Одним з ефективних засобів підтримки інформаційного забезпечення наукових досліджень є використання автоматизованих бібліотечних систем. У цьому аспекті актуальна проблема створення електронних бібліотек у наукових установах. Вони значно підвищують рівень надання інформаційних послуг, зберігають усі наукові надбання в єдиному сховищі, надають вільний і відкритий доступ до сучасних наукових досліджень і новітніх розробок.

Важливим засобом інформатизації освіти і науки є наукова електронна бібліотека (НЕБ) як розподілене інформаційне середовище інтегрованих ресурсів, що дає змогу накопичувати, зберігати і використовувати у відкритому доступі колекції електронних документів через глобальні мережі передавання даних. НЕБ відіграють важливе значення в діяльності та професійному розвитку науковців у процесі науково-педагогічних досліджень та обміні досвідом. Їх використання забезпечує, з одного боку, вільний доступ до великої обсягу наукового матеріалу, а з іншого – сприяє професійному розвитку науковців, вдосконаленню вмінь та навичок роботи з засобами ІКТ для виконання науково-дослідної діяльності.

Проблемі використання НЕБ присвячені праці зарубіжних та вітчизняних дослідників О. Гарбо, В. Редінг, Е. Макдональд, Т. Браже, О. І. Вісли, О. І. Земськового, О. Г. Фонотова, Ю. Є. Хохлова, Л. Й. Костенка, О. С. Онищенко, Т. П. Павлуші, І. А. Павлуші та ін., які підкреслюють взаємозалежність між активним зростанням пріоритету знань та значенням електронних бібліотек, електронних ресурсів, каталогів, репозитаріїв та ін. Аналізу програмних систем для створення електронних бібліотек присвячені роботи Н. В. Морзе, О. Г. Кузьмінської, В. А. Резніченко, Г. Ю. Проскудіної, О. М. Овдія, А. Ю. Дорошенко та ін.

Актуальність створення Електронної бібліотеки НАПН України зумовлена необхідністю підвищення ефективності інформаційного забезпечення наукової й освітньої діяльності НАПН України, консолідацією наукових напрацювань науковців у єдиному інформаційному науковому просторі, потребою інтеграції наукової діяльності з міжнародними інформаційними системами.

Можна виокремити такі *ціль* створення НЕБ:

- досягнення якісно нового рівня, повноти й оперативності задоволення інформаційних потреб науковців через використання ІКТ із метою підвищення якості наукових досліджень;
- підвищення ефективності застосування сучасних наукових інформаційних ресурсів через створення інформаційного середовища;
- використання функціональних можливостей сучасних ІКТ;

- оперативне інформування науковців про результати наукової діяльності у світі;
- координація наукової діяльності;
- забезпечення входження наукової громадськості країни до світової інформаційної громадськості і світового інформаційного ринку;
- забезпечення та подальший розвиток наукових зв'язків з ученими світу;
- забезпечення науковцям можливості швидкого доступу до необхідних інформаційних ресурсів;
- вільне надання результатів фундаментальних наукових досліджень широкому дослідницькому співтовариству;
- створення нових технологій досліджень, ефективного інструментарію для їх проведення;
- запобігання втраті цінних наукових колекцій для майбутніх поколінь учених;
- забезпечення можливостей для наукової співпраці не тільки в регіональному, відомчому, національному, а й у міжнародному вимірі.

У 2009–2011 рр., враховуючи міжнародну ініціативу відкритого доступу (м. Будапешт, 2001 р.) та Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [3], в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (ІТЗН НАПН України) під час виконання НДР «Науково-організаційні засади забезпечення функціонування єдиного інформаційного простору бібліотек наукових і навчальних закладів АПН України» (2009–2011 рр.) на базі системи EPrints [4; 5] було створено Електронну бібліотеку НАПН України, розміщену за адресою <http://lib.iitta.gov.ua>. Важливість використання НЕБ науковцями потребує актуалізації відбору, наукового обґрунтування новітніх програмних систем для їх створення. Сучасними міжнародними організаціями, що реалізують політику в галузі ІКТ, зокрема ЮНЕСКО, рекомендовано використовувати систему EPrints як платформу для створення НЕБ. Система EPrints передбачає відкритий доступ до інформаційних ресурсів, надає можливості їх опрацювання та моніторингу використання. Водночас застосування системи EPrints сприяє інтенсифікації та технологізації науково-педагогічних досліджень, розвитку вмінь працювати з засобами ІКТ [4].

Для створення Електронної бібліотеки НАПН України система EPrints була локалізована з англійської на українську мову. Відповідно в Інституті

інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України керівництвом було видано наказ від 11 квітня 2011 р. № 20' щодо впровадження електронної бібліотеки в науковій установі. Наказом призначено відповідальних осіб за адміністрування, технічну підтримку, внесення матеріалів до електронної бібліотеки та ін.

Головною метою створення Електронної бібліотеки НАПН України є забезпечення користувачів Інтернету доступом до науково-освітніх, електронних інформаційних ресурсів Академії.

Після впровадження Електронної бібліотеки НАПН України в ІТЗН НАПН України у 2011–2012 рр. зроблено низку доповнень до метаданих і технічних налагоджень. Апробація дослідного експериментального зразка електронної бібліотеки надала можливість продовжити науково-дослідну роботу у 2012–2014 рр. з метою створення мережі електронних бібліотек установ НАПН України. Протягом цього періоду було створено єдиний науковий інформаційний простір, що охоплює названу мережу. Мережа складається із серверів (вузлів) електронних бібліотек, а також її центрального сервера (центрального вузла). На цей сервер покладено завдання підтримки роботи віртуальних бібліотек, а також функції керування мережею електронних бібліотек. Віртуальні бібліотеки є незалежними складовими центрального бібліотечного сервера мережі електронних бібліотек, розмежовані правами доступу й об'єднані єдиним каталогом електронних ресурсів і користувачів мережі. Кожній установі НАПН України виділена окрема робоча область (віртуальна бібліотека на сервері ІТЗН НАПН України), яку вони заповнюють власними інформаційними ресурсами. Така робоча область містить сегмент єдиного каталогу мережі електронних бібліотек установ НАПН України, сегмент єдиного каталогу цієї мережі, а також необхідні сервіси керування віртуальною бібліотекою.

Основними завданнями створення електронної бібліотеки є:

1) досягнення якісно нового рівня, повноти й оперативності задоволення інформаційних потреб науковців НАПН України за рахунок використання нових інформаційних технологій з метою підвищення якості наукових досліджень;

2) підвищення ефективності використання наявних наукових інформаційних ресурсів НАПН України завдяки створенню якісно нового інформаційного середовища й найефективнішому застосуванню можливостей сучасних інформаційних технологій;

3) оперативне інформування наукової громадськості про результати наукової діяльності в НАПН України;

4) координація наукової діяльності установ НАПН України в організації інформаційного обслуговування співробітників НАПН України;

5) входження наукової громадськості НАПН України у світову інформаційну громадськість і світовий інформаційний ринок;

б) збереження і подальший розвиток наукових зв'язків з науковцями світу.

7) оперативне й найповніше інформування наукової громадськості світу про наукові дослідження і розробки в закладах та установах НАПН України.

Було теоретично обґрунтовано та розроблено «Концепцію електронної бібліотеки Національної академії педагогічних наук України» [7] та «Концепцію мережі електронних бібліотек установ Національної академії педагогічних наук України» [8], у яких висвітлено результати аналізу теоретичних і практичних здобутків у побудові сховища електронної бібліотеки щодо формування, управління, збереження та використання наукових інформаційних ресурсів, обґрунтовано актуальність, подано визначення основних понять і термінів, визначено основні компоненти сервіс-орієнтованої архітектури, особливості наукових електронних бібліотек. Сформульовано цілі, принципи, завдання, функціональні можливості електронної бібліотеки, визначено загальні передумови проектування, типи та класифікацію інформаційних ресурсів, описано процес управління інформаційними ресурсами та адміністрування системи електронної бібліотеки.

На виконання постанови НАПН України від 21.06.2012 (протокол № 1-7/7-222) щодо експериментального впровадження в Академії мережі електронних бібліотек, було проведено: установчий семінар для заступників директорів підвідомчих установ з наукової роботи, вчених секретарів, відповідальних осіб; низку семінарів-тренінгів для відповідальних виконавців/адміністраторів підвідомчих установ НАПН України щодо навчання технологій (внесення інформаційних ресурсів до сховища електронної бібліотеки, редагування інформаційних ресурсів; моніторинг відвідування сайту електронної бібліотеки з використанням Google Analytics) і сервісів створеної мережі електронних бібліотек.

Забезпечено роботу оперативного консультування (консультації онлайн користувачів бібліотеки, електронне листування з розсиланням інструктивних матеріалів, консультації за мобільним зв'язком).

Створення інституційного репозитарію на базі програмної платформи EPrints на сервері підвідомчої установи НАПН України Інституту інформаційних технологій і засобів навчання забезпечило науковцям оперативний і відкритий доступ до власних напрацювань науковій світовій спільноті. Завдяки електронній бібліотеці наукові працівники установи можуть розміщувати копії власної наукової продукції, що вже пройшли рецензування та були надруковані, надається можливість вільного і відкритого доступу до сучасних наукових розробок та впроваджень, перегляду продукції в межах певних колекцій, простого й розширеного пошуку за ключовими словами, автором, назвою роботи, роком видання та ін.

Національною академією педагогічних наук України видано наказ «Про створення та наповнення експериментального зразка Електронної біблі-

отеки НАПН України» від 24 вересня 2014 р. № 85, згідно з яким, починаючи з 1 січня 2015 р., усі підвідомчі установи Академії повинні внести у відкритий доступ електронні копії рукописів друкованої наукової продукції впродовж визначеного в наказі терміну з моменту рекомендації її до друку вченою радою наукової установи, а також забезпечити внесення електронних копій іншої наукової продукції, створеної за результатами науково-дослідних робіт.

До процесу розміщення інформаційних ресурсів в Електронній бібліотеці НАПН України долучились всі підвідомчі установи Академії. На сьогодні в бібліотеці розміщено понад 5300 інформаційних ресурсів з 12 установ (рис. 1).

Перегляд за роком та за установою

[↩](#) [перехід на Верхній рівень](#)

- **Національна академія педагогічних наук України (5342)**
 - [Інститут професійно-технічної освіти \(978\)](#)
 - [Інститут соціальної та політичної психології \(8\)](#)
 - [Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи \(13\)](#)
 - [Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського \(8\)](#)
 - [Інститут вищої освіти \(5\)](#)
 - [Інститут педагогіки \(627\)](#)
 - [Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих \(762\)](#)
 - [Інститут проблем виховання \(746\)](#)
 - [Інститут психології ім. Г. С. Костюка \(609\)](#)
 - [Інститут спеціальної педагогіки \(194\)](#)
 - [Інститут інформаційних технологій і засобів навчання \(1326\)](#)
 - [Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти» \(66\)](#)

Будь ласка, виберіть значення для перегляду із списку нижче.

Немає записів у цьому розділі.

Рис. 1. Перегляд сторінки Електронної бібліотеки за науковими установами

Електронна бібліотека НАПН України складається з функціональної частини, що включає сервіси та інформаційні ресурси. Використання сервісів системи EPrints відіграє важливу роль для ІК-підтримки наукової діяльності. Надалі розглянемо ці сервіси.

Навігація по сайту – спеціальні сервіси, що надають можливість використовувати наявні сервіси сайту та перемішуватися по його сторінках [7].

На головній сторінці Електронної бібліотеки НАПН України представлено головне меню сайту й розташовано *основні навігаційні посилання*: «Головна», «Про сайт», «Перегляд за Роками», «Перегляд за Темою класифікатора», «Перегляд за Науковими установами», «Перегляд за Автором», «Перегляд за Науковою темою» (рис. 2).

Електронна бібліотека НАПН України

Рис. 2. Головна сторінка Електронної бібліотеки НАПН України

Навігацію за ресурсами надають інформаційні сервіси електронної бібліотеки, що забезпечуються сервісами пошуку та перегляду.

Сервіси перегляду допомагають переглянути ресурси за їхніми характеристиками, що містяться в сховищі електронної бібліотеки, а саме: за роком видання, темою класифікатора, науковими установами, автором, темою (рис. 3).

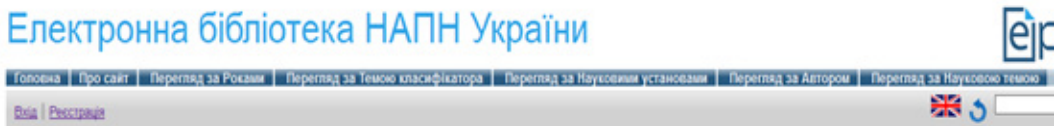

Рис. 3 Основні навігаційні посилання

Користувачу в електронній бібліотеці доступні: навігація по ресурсах, по сайту, сервіси реєстрації, а також підтримки користувача, тобто депонування ресурсів, управління своїми депозитами, обліковим записом і збереження пошуків. У користувача є можливість створення власного профілю, що забезпечить зворотний зв'язок з адміністрацією бібліотеки та авторами ресурсів.

Після створення профілю користувач може визначати, в який спосіб вести пошук на сайті електронної бібліотеки, змінювати персональні дані, зберігати результати пошуку.

Сервіси авторизації користувача передбачають функції входу-виходу користувачів у електронну бібліотеку, керування профілем користувача та зміни паролю, реєстрацію нових користувачів, функції відновлення втрачених аутентифікаційних даних. Якщо користувач, зареєстрований, то йому доступні сервіси підтримки: «Управління депозитами», «Профіль» та «Зберегти пошуку».

Сервіси експорту та групування інформаційних ресурсів. В електронній бібліотеці можна зробити групування списків інформаційних ресурсів та експортувати їх, вибравши у вікні, що спливає, один із запропонованих форматів (ASCII Citation, BibTeX, METS, RDF та ін). Експортований список, представлений в окремому вікні, можна записати в окремий файл, роздрукувати та ін. (рис. 4).

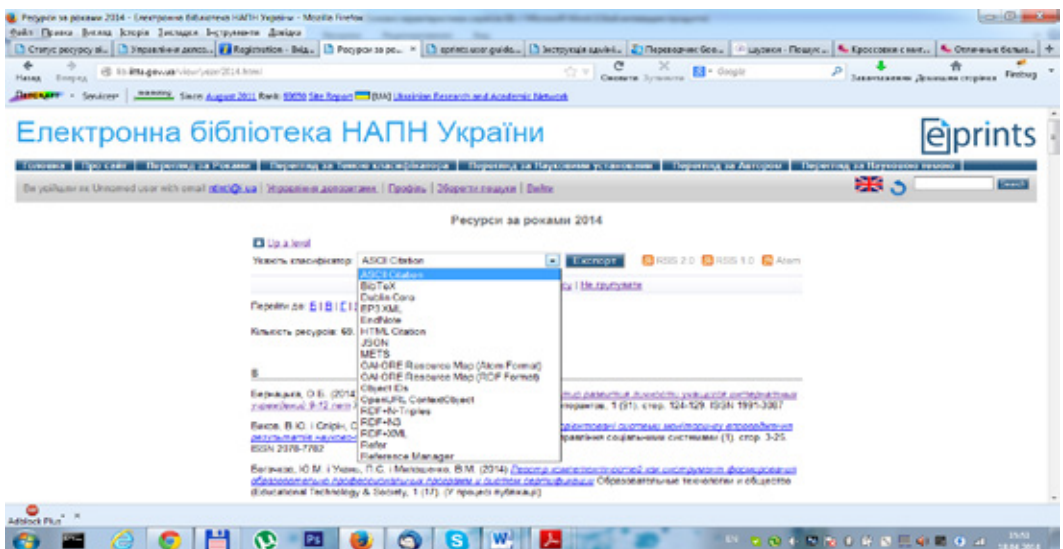

Рис. 4 Формати експорту списку документів

Сервіс передплати на стрічки новин. За допомогою форматів RSS 2.0, RSS 1.0 або Atom можна передплатити останні надходження до електронної бібліотеки за допомогою: Живих закладок, Microsoft Outlook, Netvibes, Вибрати програму до неї. Повідомлення надсилатимуться на електронну пошту користувача.

Сервіси імпорту та експорту ресурсів між електронними бібліотеками. Електронні бібліотеки, створені за допомогою програмного забезпечення EPrints, надають можливість імпорту та експорту ресурсів між ними.

Пошукові сервіси електронної бібліотеки. Система EPrints дає змогу здійснювати простий та розширений пошук. Ці сервіси доступні також незареєстрованому користувачу. Під основними навігаційними посиланнями го-

ловного меню електронної бібліотеки розташований сервіс простого пошуку «Search», де можна ввести ключові слова для здійснення пошуку (рис. 5).

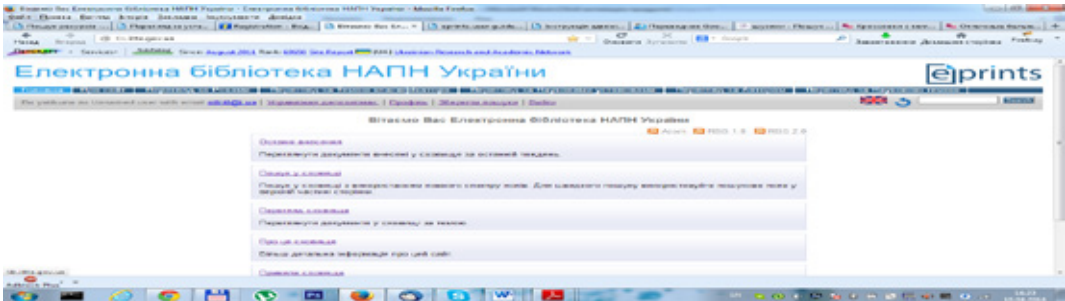

Рис. 5 Простий пошук у Електронній бібліотеці НАПН України

Для здійснення розширеного пошуку потрібно скористатися посиланням «Пошук у сховищі». У бібліотеці розширений пошук можливий за всіма полями метаданих: «ключові слова», «предметний класифікатор», «автор», «резюме», «назва», «тип публікації» та ін.

Важливим для наукових установ НАПН України є оприлюднення, розповсюдження та використання наукової продукції за допомогою моніторингу. Актуальність будь-якої НДР серед вітчизняних та зарубіжних користувачів можливо визначити за кількістю звернень користувачів та повнотекстових завантажень відповідних ресурсів з електронної бібліотеки.

Моніторинг дає змогу збирати, переглядати й аналізувати дані про відвідуваність сайту бібліотеки, довідатися, яка середня кількість переглядів сторінок, зміст яких матеріалів приваблює найбільше число відвідувань, яка інформація залучає найбільшу кількість відвідувачів електронної бібліотеки та багато іншого. Дані моніторингу можуть бути цікавими для науковців, аспірантів, керівників наукових установ НАПН України та спеціалістів у галузі бібліотечної справи.

Для електронних бібліотек, розроблених на платформі EPrints, може бути використаний статистичний модуль IRStats (<http://lib.iitta.gov.ua/cgi/irstats.cgi>).

IRStats – це інструмент для якого джерелом даних є аналіз журналів подій веб-сервера. Основна мета статистичного модуля – відстежувати кількість завантажень документів з електронної бібліотеки, також він дає можливість за будь-який період одержати дані про кількісні та якісні показники завантажень усієї наукової продукції, розподіленої в межах певних колекцій (наукової установи, її підрозділу, теми класифікатора, автора, теми НДР) або завантажень окремої одиниці такої продукції.

На рис. 6 наведено скріншот сторінки IRStats, на якій можна обрати тему НДР, автора, період, за який аналізуватиметься оприлюднення, розповсюдження та використання наукової продукції.

Рис. 6. Фрагмент інтерфейсу модуля IRStats

Результати роботи статистичного модулю групуються за такими показниками, як, наприклад, «десять найчастіше завантажуваних ресурсів протягом місяця», «десять найпопулярніших авторів» за обраний період та ін.

Отже, за допомогою статистичного модуля IRStats можна провести достовірний аналіз актуальності наукової продукції, з'ясувати окремі особливості її розповсюдження та виконати оперативний зріз використання наукових результатів.

Моніторинг бібліотеки відбувається за допомогою сервісу Google Analytics компанії Google [10; 11]. Система пропонується в Інтернеті безкоштовно й створена для збирання та аналізу статистичних даних про відвідувачів сайта.

У результаті налаштування сервісу Google Analytics для моніторингу використання Електронної бібліотеки НАПН України можна отримати такі дані: статистичний аналіз відвідувачів, аналіз актуальності електронних ресурсів у світі (демографія відвідувачів), аналіз поведінки відвідувачів, трафіку, відвідування сторінок, тривалості перебування відвідувачів на сайті та ін. Цей інструмент дає змогу збирати, переглядати й аналізувати дані про відвідуваність сайта; дізнатися, яка середня кількість переглядів сторінок, які наукові ресурси є найактуальнішими та ін.

Система працює таким чином: у кожен сторінку сайта, що підлягає аналізу додається програмний модуль, що надсилає системі статистичні дані про відвідувача, який завантажив цю сторінку. Надалі система накопичує ці

дані, аналізує, та формує звіт за запитом власника сайта. Сервіс працює з використанням HTTPS. Аналітику використовують близько 49,95 % з 1 млн провідних веб-сайтів.

Для експериментального впровадження мережі електронних бібліотек установ Академії (постанова Президії НАПН України від 21.06.2012, протокол № 1-7/7-222), створення та наповнення експериментального зразка Електронної бібліотеки НАПН України (наказ НАПН України від 24.09.2014 № 85) виконавцями НДР забезпечено: постійне адміністрування сайта мережі електронних бібліотек установ НАПН України; технічну підтримку роботи сервера мережі (lib.iitta.gov.ua); постійне робоче редагування поданих до електронної бібліотеки інформаційних ресурсів; регулярне консультування он-лайн та листування редактора електронної бібліотеки із зауваженнями з користувачами, які вносять свої інформаційні ресурси; постійне створення архівів бази даних та документів; оптимізацію конфігурації MySQL для постійного збереження статистики модуля IRStats; створення акаунту підключення Google Scholar до мережі електронних бібліотек установ НАПН України для врахування внесених бібліотечних ресурсів в обчисленні індексів цитування за профілями науковців.

Електронний ресурс «Програмний комплекс електронної бібліотеки НАПН України» у 2012 р. відзначено дипломом I ступеня в конкурсі НАПН України на кращі наукові роботи у номінації «За кращий електронний ресурс (навчального призначення, для підтримки наукових досліджень, управління освітою)», Золотою медаллю IV Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2013», Диплом Лауреата Національного конкурсу «Видатні наукові досягнення» V виставки-презентації «Інноватика в сучасній освіті – 2013».

Висновки та перспективи

Побудова та апробація дослідного експериментального зразка Електронної бібліотеки НАПН України дала можливість продовжити науково-дослідну роботу з метою створення мережі електронних бібліотек установ Академії.

Експериментальним шляхом підтверджено, що для моніторингу впровадження результатів НДР доцільні такі засоби: а) для оприлюднення та розповсюдження результатів НДР: відкриті електронні архіви (електронні бібліотеки), зокрема розроблені на програмній платформі EPrints з підключенням відповідних модулів статистики, наприклад безкоштовний сервіс Google Analytics; б) для використання результатів НДР: наукометричні платформи та бази даних, зокрема Google Scholar, SciVerse Scopus, Scholarometer; сервіси реєстрації користувачів для створених у межах НДР електронних освітніх ресурсів тощо [12].

Мережа електронних бібліотек НАПН України дасть змогу вирішити проблему збереження значних обсягів науково-освітніх відомостей, інтегрувати роз'єднані інформаційні ресурси, зберігати раніше не збережені дані, що взагалі втрачалися, та по-новому організувати робоче місце наукового працівника завдяки

реалізації колективної роботи і навчання, створення віртуальних освітніх середовищ. Розвиток системи інформаційної підтримки науково-освітнього простору України шляхом проектування мережного сегмента електронних бібліотек забезпечить єдиний доступ до результатів досліджень НАПН України.

Створення мережі електронних бібліотек установ НАПН України – важливий внесок у формування інформаційного суспільства, поінформованості про результати діяльності Академії представників наукової та громадської вітчизняної та світової спільноти.

Список використаних джерел

1. *Биков В. Ю.* До питання інформатизації вищих педагогічних навчальних закладів / В. Ю. Биков, І. Ф. Прокопенко, С. А. Раков // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2002. – № 4. – С. 8–13.
2. *Биков В. Ю.* Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням Інтернет-технологій / В. Ю. Биков. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 127 с.
3. 3. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 12. – С. 102 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
4. Проект концепції електронної бібліотеки НАПН України [Електронний ресурс] / О. М. Спірін С. М. Іванова, О. В. Новицький, М. А. Шиненко // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – № 6. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/396>.
5. Створення та технічна підтримка електронної бібліотеки установи НАПН України : методичні рекомендації / колектив авторів ; за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. – К. : Атіка, 2014. – 56 с.
6. *Іванова С. М.* Використання системи EPrints у науковій діяльності в галузі педагогічних наук : методичні рекомендації / С. М. Іванова. – К. : Атіка, 2014. – 40 с.
7. *Іванова С. М.* Концептуальні засади побудови мережі електронних бібліотек Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс] / С. М. Іванова, О. М. Спірін, О. В. Новицький // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – № 5 (31). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/743/547>.
8. Використання сервісів електронної бібліотеки установи : методичні рекомендації / [Т. Л. Новицька, З. В. Савченко, В. А. Ткаченко] ; за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. – К. : Атіка, 2014. – 56 с.
9. Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів : монографія / [О. М. Спірін, С. М. Іванова, О. В. Новицький та ін.] ; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 176 с.

10. *Спірін О. М.* Інформаційно-комунікаційні технології моніторингу впровадження результатів науково-дослідних робіт / О. М. Спірін // Інформаційні технології і засоби навчання – 2013. – № 4 (36) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua>.
11. Моніторинг використання веб-ресурсу «Електронна бібліотека НАПН України» за допомогою Google Analytics : звіт за 2013 рік [Електронний ресурс] / [М. А. Шиненко, Ю. А. Лабжинський, В. А. Ткаченко]. – К. : ІТЗН НАПН України, 2013. – 36 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/1384>.
12. Науково-організаційні засади проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України : монографія / колектив авторів ; за наук. ред. проф. О. М. Спіріна. – К. : Атіка, 2014. – 178 с.

Спірін О.М., Иванова С.Н.

ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ЭЛЕКТРОННОЙ БИБЛИОТЕКИ НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАУК УКРАИНЫ

Проанализирована проблема создания научных электронных библиотек, раскрыты цели и основные задачи создания Электронной библиотеки Национальной академии педагогических наук Украины, основные преимущества и назначения научных электронных библиотек, характеристики их функционала и сервисов. Описано внедрение Электронной библиотеки Национальной академии педагогических наук Украины в Институте информационных технологий и средств обучения НАПН Украины. Рассмотрены перспективы создания сети электронных библиотек учреждений Академии.

Ключевые слова: научная электронная библиотека, информационно-коммуникационная поддержка научной деятельности; система EPrints; научная продукция.

O.M. Spirin, S.M. Ivanova

EXPERIENCE OF DIGITAL LIBRARY ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES UKRAINE

Abstract. The article is devoted to the problem of the academic digital libraries. Describes the objectives and main tasks of creating an Electronic Library of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine. The basic purpose and benefits of scientific digital libraries, given their functional properties and services. We describe the implementation of the Electronic Library of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine Institute of Information Technologies and Learning Tools NAPS Ukraine. The prospects of creating a network of digital libraries institutions NAPS Ukraine.

Keywords: scientific electronic library, information and communication support for scientific activities; system EPrints; scientific production.